

AES'S,
Tuljaram Chaturchand College Of Arts, Science & Commerce, Baramati
AUTONOMOUS
Department of Economics

Question Bank
F.Y.B.A. (Semester-II) 2019-20
Indian Economy: Problems and Prospects -II

Q. 1 Objectives Questions

1.planning first time introduced mixed economy in India.
1. First Five Year 2. Second Five Year 3. Third Five Year 4. Fourth Five Year
2. The economic survey in India is published by.....
1. Planning Commission 2. RBI 3. Finance Ministry 4. Finance commission
3. In India, the base year for calculating GDP has been changed to
1. 2010-11 2. 2011-12 3. 2012-13 4. 2013-14
4. Territory sector is related toin India.
1. Agriculture 2. Service 3. Industry 4. Information Technology
5.appoints the finance commission in India.
1. Governor 2. CAG 3. President 4. Prime Minister
6. Banking and insurance sector related to
1. Primary 2. Secondary 3. Third 4. Fourth
7. Who Won the Nobel Prize won for economics in 2019.
1. Abhijeet Banerji 2. Amartya Sen 3. Jagdish Bhagvati 4. J.M. Keynes
8. In which sector Indian government allow 100 % foreign direct investment ?
1. Telecom 2. Insurance 3. Defence 4. Petroleum
9. Which finance minister has introduced the service tax concept in India ?
1. P. Chitambaram 2. Manmohan Singh 3. C.D. Deshmukh 4. Pranav Mukharji
10. Which prime minister is also known as father of indian economic reforms ?
1. Indira Gandhi 2. Manmohan Singh
3. P.V. Narsinha Rao 4. Atal Bihari Vajpayee
11. The president of the 14th finance commission is
1. Y.V. Reddy 2. Vimal Jalan 3. N.K. Singh 4. K.C. Niyogi
12. Which Indian states paying highest tax revenues?
1. Madhya Pradesh 2. Andra Pradesh 3. Maharashtra 4. Uttar Pradesh
13. In which year was the first law of Indian cooperation passed.
1. 1901 2. 1902 3. 1903 4. 1904
14. Which is the period of 12th five year plan?

1. 2002-2007 2. 2007-2012 3. 2012-2017 4. 2017-2022
15. Who is the existing president of NITI Aayog ?
 1. Narendra Modi 2. Rajiv Kumar 3. Arvind Subramanyam 4. Amitabh Kant
16. Which is the first payment bank in India ?
 1. PAYTM 2. Vodafone Money 3. Google Pay 4. Airtel Payment Bank
17. Which area belongs to the Jan Dhan Yojana ?
 1. Banking 2. Insurance 3. Industry 4. Agriculture
18. Where is the headquarter of the Central Statistical Office ?
 1. Bombay 2. New Delhi 3. Kolkata 4. Chennai
19. Government of India appointed a committee under its chairmanship to resolve the problem of imbalance ?
 1. D. Gadgil 2. Manmohan Singh 3. Raghuram Rajan 4. Vijay Kelkar
20. The fifth sector of the economy includes services based on ...
 1. Information Technology 2. Intellectual Property 3. Research & Development 4. Information Administration

Q. 2 Answer in one sentence

1. What is meant by Service Sector?
2. What is meant by Fourth Sector?
3. What is meant by Fifth sector?
4. What is meant by Planning?
5. Give the full form of NITI Ayog.
6. Write the main theme of 12th Five Year Plan.
7. Who was the president 14th finance commission?
8. What is meant by Finance Commission?
9. What is meant by basic services?
10. What is meant by Cooperative Society?
11. Who presents the budget of the state.
12. State any two objectives of planning?
13. Write any two problems of service sector?
14. Write any two functions of finance commission?
15. Who is the finance minister of Maharashtra State?
16. In what year was NITI ayog established?
17. Write any two features of Maharashtra's economy.
18. Write any two problems of cooperative sector.
19. Write any two problems of finance commission.
20. What is meant by Budget ?

Q. 3 Short Note

1. Classification of service sector.
2. Importance of service sector.
3. Write short note on fourth sector
4. Write short note on fifth sector.
5. Objectives of planning.
6. Explain the concept of planning.
7. Write the short note on growth on service sector.
8. Problems of service sector.
9. Write short note on Maharashtra's cooperative movement.
10. Write questions of finance commission.
11. Service Sector.
12. NITI Ayog.
13. Functions of finance commission.
14. Need of planning.
15. Functions of finance commission.
16. Maharashtra Budget.
17. Problems of cooperative sector.
18. Characteristics of Maharashtra's economy.
19. Objectives of 12th five year plan.
20. Characteristics of fourth sector.

Q. 4 Short Answer Questions

1. Explain the Problems of Service Sector
2. Explain the role of finance commission
3. Explain the features of Maharashtra's economy.
4. Write the necessity of planning.
5. Write the information of NITI commission.
6. Explain the 12th five year plan.
7. Write characteristics and objectives fourth sector.
8. Write the objectives of Indian planning.
9. Explain the cooperative movement in Maharashtra.
10. Write the major amendments of Maharashtra's Economy.
11. Explain the problems of finance commission.
12. Explain the structural change in the economy of Maharashtra.
13. Write the importance of service sector in India.

14. Write the functions of finance commission of India.
15. Explain the recommendation of 14th finance commission.
16. Explain the prospects of India's service sector.
17. Explain the provisions of finance commission.
18. Explain the problems of Maharashtra's cooperative movements?
19. Write a brief description of the five year plans in India.
20. Explain the concept and objectives of fifth sector.

Q 5 Long Answer Questions.

1. Explain in detail the problems and prospects of service sector of India.
2. Review take of the India's five year plans.
3. Explain the characteristics of Maharashtra's economy.
4. Explain classification and importance of service sector.
5. Explain in details 12th five year plans.
6. Discuss the fourth and fifth sector.
7. Review the cooperative movements in Maharashtra.
8. Discuss in detail NITI commission of India.
9. Explain the structural changes of Maharashtra's economy.
10. What is meant by finance commission? Explain the role of finance commission.
11. What is meant by service sector? Explain progress and growth of service sector.
12. Review the functioning of the finance commission of India.
13. Discuss the problems of India's finance commission.
14. Explain Maharashtra's budget in detail.
15. Discuss in detail the need for planning in India.
16. What is meant by planning? Explain the objectives of planning.
17. Explain in detail 14th finance commission.
18. Discuss the India's constitutional provisions of finance commission.
19. What is meant by cooperation? Discuss the classification of cooperation.
20. Explain the need and objectives of Indian planning.

मराठी रुपांतर

प्र.१ बहुपर्यायी प्रश्न (Objective Questions)

1. पंचवार्षिक योजनेत भारतात मिश्र अर्थव्यवस्था संकल्पना स्वीकारली गेली.
अ) पहिली योजना ब) दुसरी योजना क) तिसरी योजना ड) चौथी योजना
2. भारताची आर्थिक पाहणी अहवाल कोण प्रसिद्ध करते?
अ) नियोजन मंडळ ब) रिझर्व बँक ऑफ इंडिया क) वित्त मंत्रालय ड) वित्त आयोग
3. भारतात जी.डी.पी.ची (GDP) गणना करण्यासाठी बदललेले आधारवर्ष कोणते?
अ) २०१०-११ ब) २०११-१२ क) २०१२-१३ ड) २०१३-१४
4. भारतीय अर्थव्यवस्थेतील तृतीयक क्षेत्र खालीलपैकी कशाशी निगडित आहे?
अ) शेती ब) सेवा क) उद्योग ड) माहिती तंत्रज्ञान
5. खालीलपैकी..... भारताचा वित्त आयोग नेमतो.
अ) गव्हर्नर ब) कॅंग क) राष्ट्रपती ड) पंतप्रधान
6. सन २०१९ मध्ये अर्थशास्त्रातील नोबेल पारितोषिक कोणाला मिळाले?
अ) अभिजित बॅनर्जी ब) अमर्त्य सेन क) जगदीश भगवती ड) मदर तेरेसा
7. बँकिंग आणि विमा क्षेत्र कोणत्या क्षेत्राशी संबंधित आहे?
अ) प्राथमिक ब) दुय्यम क) तृतीय ड) चतुर्थक
8. भारतातील खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्राला १००% FDI ला परवानगी मिळाली आहे?
अ) टेलिकॉम ब) विमा क) संरक्षण साहित्य ड) पेट्रोलियम
9. भारतात कोणत्या अर्थमंत्र्यांनी सेवा कर संकल्पना सुरु केली?
अ) पी. चिदंबरम ब) डॉ.मनमोहन सिंग क) सी.डी.देशमुख ड) प्रणव मुखर्जी
10. खालीलपैकी कोणत्या पंतप्रधानांना 'भारतीय आर्थिक सुधारणांचे जनक' म्हणून ओळखले जाते?
अ) इंदिरा गांधी ब) डॉ.मनमोहन सिंग क) अटलबिहारी वाजपेयी ड) पी.व्ही.नरसिंह राव
11. १४ व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष कोण आहेत?
अ) वाय.व्ही रेड्डी ब) विमल जालान क) एन.के सिंग ड) के.सी. नियोगी

12. भारतातील कोणते राज्य सर्वाधिक कर महसूल केंद्राला प्रदान करते?
अ) मध्य प्रदेश ब) आंध्र प्रदेश क) महाराष्ट्र ड) उत्तर प्रदेश
13. भारतातील सहकाराचा पहिला कायदा कोणत्या वर्षी पास झाला?
अ) १९०१ ब) १९०२ क) १९०३ ड) १९०४
14. १२ व्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी..... आहे.
अ) २००२-०७ ब) २००७-१२ क) २०१२-१७ ड) २०१७-२२
15. निती आयोगाचे विद्यमान अध्यक्ष कोण आहेत?
अ) नरेंद्र मोदी ब) राजीव कुमार क) अरविंद सुब्रमण्यम ड) अमिताभ कांत
16. भारतातील पहिली पेमेंट बँक कोणती?
अ) PAYTM ब) Vodafone Money क) Airtel Payment Bank ड) Google Pay
17. जनधन योजना कोणत्या क्षेत्राशी संबंधित आहे?
अ) बँकिंग ब) विमा क) उद्योग ड) शेती
18. केंद्रीय सांख्यिकीय कार्यालयाचे (CSO) मुख्यालय कोठे आहे?
अ) मुंबई ब) नवी दिल्ली क) कोलकत्ता ड) चेन्नई
19. असमतोल विकासाचा प्रश्न सोडविण्यासाठी भारत सरकारने..... अध्यक्षतेखाली समिती नियुक्त केली.
अ) धनंजयराव गाडगीळ ब) डॉ.मनमोहन सिंग क) रघुराम राजन ड) विजय केळकर
20. अर्थव्यवस्थेतील पंचम क्षेत्रात आधारित सेवांचा समावेश होतो.
अ) माहिती तंत्रज्ञान ब) बौद्धिक संपदा क) संशोधन आणि विकास ड) माहिती व्यवस्थापन

प्र.२ एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(One Sentence Answers)

1. सेवा क्षेत्र म्हणजे काय?
2. चतुर्थ क्षेत्र म्हणजे काय?
3. पंचम क्षेत्राची व्याख्या द्या.
4. नियोजन म्हणजे काय?

5. NITI आयोगाचे पूर्ण रूप द्या.
6. १२ व्या योजनेचे शीर्षक लिहा.
7. १४ व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष कोण आहेत?
8. वित्त आयोग म्हणजे काय?
9. पायाभूत सेवा म्हणजे काय?
10. सहकारी संस्था म्हणजे काय?
11. राज्याचा अर्थसंकल्प कोण सादर करतो?
12. नियोजनाची दोन उद्दिष्टे सांगा.
13. सेवा क्षेत्राच्या दोन समस्या सांगा.
14. वित्त आयोगाची दोन कार्ये लिहा.
15. महाराष्ट्र राज्याचे अर्थमंत्री कोण आहेत?
16. निती आयोगाची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?
17. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
18. सहकारी क्षेत्राच्या दोन समस्या सांगा.
19. वित्त आयोगाच्या दोन समस्या लिहा.
20. अर्थसंकल्प म्हणजे काय?

प्र.३ टिपा लिहा (Short Notes)

1. सेवा क्षेत्राचे वर्गीकरण.
2. सेवा क्षेत्राचे महत्त्व.
3. चतुर्थ क्षेत्र यावर टीप लिहा.
4. पंचम क्षेत्र यावर टीप लिहा.
5. नियोजनाची उद्दिष्टे.
6. नियोजन ही संकल्पना स्पष्ट करा.
7. सेवा क्षेत्राची वृद्धि यावर टिप लिहा.

8. सेवा क्षेत्राच्या समस्या.
9. महाराष्ट्रातील सहकार चळवळ.
10. वित्त आयोगाच्या पुढील प्रश्न.
11. सेवाक्षेत्र यावर टीप लिहा.
12. निती आयोग यावर टिप लिहा.
13. वित्त आयोगाची कार्ये.
14. नियोजनाची आवश्यकता.
15. वित्त आयोगाच्या समस्या.
16. महाराष्ट्राचा अर्थसंकल्प यावर टिप लिहा.
17. सहकार क्षेत्राच्या समस्या.
18. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची लक्षणे.
19. १२ व्या पंचवार्षिक योजनेची उद्दिष्टे.
20. चतुर्थ क्षेत्राची वैशिष्ट्ये.

प्र.४ लघुत्तरी प्रश्न (Short Answers Questions)

1. सेवा क्षेत्राच्या समस्या स्पष्ट करा.
2. वित्त आयोगाची भूमिका स्पष्ट करा.
3. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
4. नियोजनाची गरज स्पष्ट करा.
5. निती आयोगाची माहिती लिहा.
6. १२ व्या पंचवार्षिक योजना थोडक्यात स्पष्ट करा.
7. चतुर्थ क्षेत्राची संकल्पना व वैशिष्ट्ये लिहा.
8. भारतातील नियोजनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
9. महाराष्ट्रातील सहकार चळवळ स्पष्ट करा.
10. महाराष्ट्राच्या अर्थसंकल्पातील प्रमुख तरतुदी लिहा.
11. वित्त आयोगाच्या समस्या स्पष्ट करा.
12. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेतील रचनात्मक बदल स्पष्ट करा.

13. भारतातील सेवा क्षेत्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
14. भारताच्या वित्त आयोगाची कार्ये लिहा.
15. १४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी स्पष्ट करा.
16. भारताच्या सेवा क्षेत्राचे भवितव्य स्पष्ट करा.
17. वित्त आयोगाच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
18. महाराष्ट्रातील सहकार चळवळीच्या समस्या स्पष्ट करा.
19. भारतातील पंचवार्षिक योजनांची थोडक्यात माहिती लिहा.
20. पंचम क्षेत्राची संकल्पना व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.५ दीर्घांतरी प्रश्न (Long Questions Answers)

1. भारतातील सेवा क्षेत्राच्या समस्या व भवितव्य सविस्तर स्पष्ट करा.
2. भारतातील पंचवार्षिक योजनांचा आढावा घ्या.
3. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
4. भारतातील सेवा क्षेत्राचे वर्गीकरण व महत्त्व स्पष्ट करा.
5. १२ वी पंचवार्षिक योजना सविस्तर स्पष्ट करा.
6. चतुर्थक व पंचम क्षेत्र यावर भाष्य करा.
7. महाराष्ट्रातील सहकार चळवळीचा सविस्तर आढावा घ्या.
8. NITI आयोगाची सविस्तर माहिती लिहा.
9. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेतील रचनात्मक बदलांचा आढावा घ्या.
10. वित्त आयोग म्हणजे काय? वित्त आयोगाची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा.
11. सेवा क्षेत्र म्हणजे काय? सेवा क्षेत्राची प्रगती व वृद्धि स्पष्ट करा.
12. भारताच्या वित्त आयोगाच्या कार्यपद्धतीचा आढावा घ्या.
13. भारताच्या वित्त आयोगासमोरील प्रश्नांची सविस्तर चर्चा करा.
14. महाराष्ट्राचा अर्थसंकल्प यावर सविस्तर भाष्य करा.
15. भारतात नियोजनाची आवश्यकता यावर सविस्तर चर्चा करा.
16. नियोजन म्हणजे काय? भारतातील नियोजनाची उद्दिष्टे सविस्तर स्पष्ट करा.
17. १४ व्या वित्त आयोगाची सविस्तर माहिती लिहा.

18. भारताच्या वित्त आयोगाच्या घटनात्मक तरतुदी स्पष्ट करा.
19. सहकार म्हणजे काय? सहकार क्षेत्राचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
20. भारतातील नियोजनाची गरज व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.